

Zaujímavé nálezy cievnatých rastlín z Muránskej planiny a susediacich častí Slovenského rudohoria a Nízkyh Tatier

Interesting findings of the vascular plants from the Muránska planina plateau and adjacent parts of the Slovenské rudohorie Mts and Nízke Tatry Mts

JUDITA KOCHJAROVÁ¹, DRAHOŠ BLANÁR² & RICHARD HRIVNÁK³

¹Botanická záhrada UK Bratislava, pracovisko Blatnica č. 315, 038 15 Blatnica

²Správa NP Muránska planina, ul. J. Kráľa 12, 050 01 Revúca

³Katedra fytoológie, LFTU, Masarykova 24, 960 53 Zvolen

During the field research on the territory of the Muránska planina Mts and adjacent part of the Slovenské rudohorie Mts and Horehronské podolie river basin (central Slovakia) conducted from 2000 to 2001, several new and interesting floristical data were sampled. New taxa for this area (*Allium victorialis*, *Carduus personata* × *C. crispus*, *Carex acutiformis*, *Cirsium oleraceum* × *C. rivulare*, *C. palustre* × *C. rivulare*, *Potamogeton pusillus*, *Rorippa palustris*) and new localities of the rare (*Carex diandra*, *C. dioica*, *Epipactis palustris*, *Hippochaete hyemalis*, *Leersia oryzoides*, *Linum flavum*, *Lycopodium annotinum*, *Menyanthes trifoliata*, *Rhodax rupifragus*) or insufficiently documented taxa (*Bidens cernua*, *B. tripartita*, *Campanula serrata*, *Circaea* × *intermedia*, *Filaginella uliginosa*, *Galium album* × *G. verum*, *Glyceria fluitans*, *Peucedanum cervaria*, *Potamogeton natans*) are presented.

Príspevok nadväzuje na našu nedávno uverejnenú prácu (Kochjarová et al. 2001). Pokračujúci floristický výskum na území Národného parku Muránska planina a v príľahlých častiach Slovenského rudohoria a Horehronského podolia priniesol ďalšie zaujímavé výsledky, ktoré tu predkladáme.

Údaje pochádzajú z vegetačných sezón rokov 2000 – 2001. Pracovali sme jednak na území Národného parku Muránska planina v jeho súčasnom vymedzení (v ďalšom texte zväčša používame skratku MP), jednak na území jeho ochranného pásma. Niektoré lokality sa nachádzajú aj v širšie vymedzenej oblasti, ktorá bola v minulosti súčasťou ochranného pásma Chránenej krajinej oblasti Muránska planina. Táto oblasť orograficky patrí už do Slovenského rudohoria, presnejšie do Stolických a Veporských vrchov, resp. Horehronského podolia (fyto geograficky do Slovenského rudohoria, resp. Nízkyh Tatier). Zamerali sme sa predovšetkým na taxóny, ktoré sú na sledovanom území vzácne alebo o ich výskyte nie je dostatok údajov. Názvoslovie taxónov a kategórie ich ohrozenosti (resp. ich zaužívané skratky) uvádzame podľa Zoznamu nižších a vyšších rastlín Slovenska (Marhold & Hindák 1998), názvy syntaxónov podľa prehľadu rastlinných spoločenstiev (Mucina & Maglocký 1985). V prípade rozdielneho chápania niektorého z nižšie uvedených syntaxónov uvádzame aj meno autora a rok jeho opisu. Miestopisné názvy sú uvedené podľa turistických máp edície Vojenského kartografického ústavu v Harmanci (1 : 50 000), prípadne podľa lesníckych porastových máp (1 : 10 000). V texte sú použité obvyklé skratky **PR** pre prírodnú rezerváciu

a NPR pre národnú prírodnú rezerváciu. Porasty s výskytom niektorých významných druhov sme zapisovali s použitím rozšírenej deväťčlennej stupnice abundancie a dominancie (Barkman et al. 1964). Dokladované nálezy sú označené hviezdikou (*), herbárový materiál je uložený v zbierkach Botanickej záhrady UK v Blatnici, NP Muránska planina, Katedry fytoľógie LF TU vo Zvolene a v herbároch autorov.

Allium victorialis: Červená Skala, dolina Trsteník, smrečina pri pravostrannom prítoku ústiacom asi 400 m vyššie horárne Salašná, ca 830 m n. m., 20. 8. 2001. V dostupnej literatúre sme nezistili žiadne publikované údaje o jeho výskyte na MP.

Bidens cernua: Závadka nad Hronom, alúvium potoka Hronec, ca 640 m n. m., 1. 8. 2001.

Hendrych (1969: 198) uvádzal tento druh len z troch lokalít v okolí Tisovca.

B. tripartita: Závadka nad Hronom, alúvium potoka Hronec, ca 640 m n. m., 1. 8. 2001.

Aj tento druh Hendrych (1969: 198) uvádzal z troch lokalít, z nich len jedna je v pohronskej oblasti (Červená Skala). Oba druhy dvojzubov sme zistili vo fragmentoch porastov as. *Bidentetum cernui* na okrajoch periodicky zaplavovaných mlák pozdĺž údolnej cesty.

Bistorta vivipara: Zlatno, alúvium potoka Havraník neďaleko ústia rovnomennej doliny, 20. 7. 2001. – Muráň, lúka Okrúhla v centrálnej časti planiny, 11. 7. 2001.

Uvedenými zisteniami doplníme doterajšie údaje o jeho výskyte (cf. Kochjarová et al. 2001: 78). Okrem mezofilných horských lúk rastie aj na vlhkých slatinových lúkach; napr. Háberová (1976: tab. 16) uvádzala *B. vivipara* zo spoločenstva *Caricetum davallianae*, resp. variantu tejto asociácie s *Polygonum viviparum*. Zaznamenala tento druh v piatich zápisoch na svahových prameniskách na severozápadnom svahu Dlhého vrchu neďaleko Červenej Skaly.

Campanula serrata: *Tisovec, Petovcovo, psicové pasienky, ca 1000 m n. m., 10. 8. 2001.

Podľa Hendrycha (1969: 192) sa vyskytuje len na dvoch lokalitách na kryštalinickom podklade, pri Vyšnej skale (blízko cesty z Muránskej Huty do Červenej Skaly) a v doline pod Veľkou Stožkou. Herbárové doklady z oboch týchto lokalít revidoval Kovanda (1970: 194). Okrem toho uvádzal tento zvonček aj z Fabovej hole (Kovanda 1967: 7); v tej istej práci zdôraznil viaanosť jeho výskytu na vyššie polohy (zväčša v rozmedzí 1200 – 1600 m n. m.), pod 1000 m podľa neho zostupuje len zriedka.

Carduus personata* × *C. crispus: *Závadka nad Hronom, pri horárni Stožky, v doline potoka Dudlavka, 19. 10. 2001.

Doteraz tento hybrid z územia MP nebol známy. Hendrych (1969: 200 – 201) v oblasti Stožiek zistil iba výskyt jedného z rodičovských taxónov (*C. personata*); *C. crispus* zaznamenal na niekoľkých lokalitách v okolí Tisovca a Muráňa.

Carex acuta: Tisovec, SSZ od mesta, ústie Hlbokej doliny (pravostranný prítok Kačkavy), 20. 6. 2001.

Hendrych (1969: 209) spomína u tohto druhu len tri náleziská (všetky v blízkosti Tisovca): doliny Furmanec (nepotvrdený Vraného údaj), Kačkava a Strieborná.

Carex acutiformis: Tisovec, J okraj mesta, terénna zníženina medzi cestou do osady Rejkovo a rybníkom, 20. 6. 2001.

Z dostupných prameňov sme neziskali žiadne informácie o výskyte tejto ostrice na území MP. Jej výskyt nie je známy ani z priľahlej časti Horehronského podolia (cf. Cvachová 1997; Háberová 1968, 1976, 1979; Hendrych 1969; Pillerová 1969).

***Carex diandra* (EN)**: *Červená Skala, dolina Stračaník, ca 850 m n. m., 20. 7. 2001.

Hendrych (1969) z MP túto ostricu neuvádzal. V blízkosti prameňa Hrona pri Telgárte ju zistila Háberová (ex Fraňo 1972: 135). Viaceré lokality výskytu spoločentiev s *C. diandra* na Horehroní (okolie obcí Telgárt, Červená Skala, Pohorelá, Heľpa, Závadka nad Hronom, Polomka, Hámor a Bacúch) uverejnila neskôr (Háberová 1976, 1979). Pillerová (1969: tab. 5, 6) ju zaznamenala na niekoľkých lokalitách pri prameni Hrona a medzi Telgártom a Červenou Skalou. Z blízkej NPR Meandre Hrona ju uvádza Turis (2000: 73).

Na lokalite v Stračaníku rastie druh *Carex diandra* vo fragmentoch porastov stojacich na rozhraní podzv. *Caricinion rostratae* (Bal.-Tul. 1963) Oberd. et al. 1967 a zv. *Calthion* R. Tx. 1937 em. Bal.-Tul. 1978. Ich zloženie dokumentujeme nasledovným fytoocenologickým zápisom:

plocha zápisu 10 m², exp. JZ, sklon 2°, pokryvnosť E: 95%, E₁: 95%, E₀: 80% (20. 7. 2001, Kochjarová).

E₁: *Carex diandra* 3, *C. nigra* 2b, *C. paniculata* 2a, *C. rostrata* 1, *Scirpus sylvaticus* 2b, *Pedicularis palustris* 2b, *Angelica sylvestris* 1, *Equisetum palustre* 1, *Galium uliginosum* 1, *Lathyrus pratensis* 1, *Poa palustris* 1, *Trifolium hybridum* 1; s hodnotou +: *Alchemilla* sp., *Briza media*, *Caltha* *laeta, *Carex canescens*, *Cirsium rivulare*, *Epilobium palustre*, *Galeopsis tetrahit*, *Galium palustre*, *Mentha arvensis*, *Myosotis palustris* agg., *Potentilla erecta*, *Prunella vulgaris*, *Ranunculus acris*, *Rhinanthus serotinus*, *Salix pentandra*, *Trifolium pratense*, *T. spadicum*, *Vicia cracca*.

E₀: *Climacium dendroides* 4, *Plagiomnium affine* 3, *P. elatum* 1, *Calliergon giganteum* 1, *Pellia* sp. +.

***C. dioica* (ENr)**: *Besník, slatinné pramenisko, 970 m n. m., 24. 6. 2001.

Z lokality Za Havraníkom uvádzal ostricu dvojdomú Hendrych (1969: 210), z okolia Červenej Skaly neskôr aj Medovič (1976: 169). Pillerová (1969: tab. 5, 6) ju zaznamenala na viacerých plochách pri prameni Hrona a medzi Telgártom a Červenou Skalou. V pramennej oblasti Hrona neďaleko Telgártu ju zistila už Háberová (ex Fraňo 1972: 135). Neskôr (Háberová 1976: tab. 16) uverejnila výskyt spol. as. *Caricetum davallianae* s účasťou *C. dioica* aj z viacerých ďalších lokalít na území Horehronského podolia medzi Telgártom a Červenou Skalou. Grulich & Čerovský (1999) medzi doteraz existujúcimi horehronskými lokalitami spomínajú už iba okolie Telgártu. Upozorňujú na výskyt tohto ohrozeného druhu ostrice na vodohospodársky významných miestach a na jej citlivosť na zmeny vodného režimu.

Porasty, v ktorých sa ostrica dvojdomá vyskytuje, môžeme zaradiť ku as. *Caricetum davallianae* Dutoit 1924 a dokumentuje ich nasledovný fytoocenologický zápis:

plocha zápisu 24 m², exp. SSZ, sklon 10°, pokryvnosť E: 95%, E₁: 85%, E₀: 95% (24. 6. 2001, Blanár).

E₁: *Carex davalliana* 3, *C. nigra* 2a, *C. paniculata* 1, *Eriophorum latifolium* 2b, *Briza media*

1, *Cirsium rivulare* 1, *Equisetum arvense* 1, *Festuca rubra* agg. 1, *Potentilla erecta* 1; s hodnotou +: *Carex dioica*, *C. lepidocarpa*, *C. panicea*, *Cardamine pratensis* agg., *Crepis paludosa*, *Cruciata glabra*, *Dactylorhiza* sp., *Equisetum palustre*, *Juncus articulatus*, *Leontodon* sp., *Linum catharticum*, *Lotus corniculatus*, *Parnassia palustris*, *Pinguicula vulgaris*, *Primula farinosa*, *Prunella vulgaris*, *Ranunculus acris*, *Rhinanthus minor*, *Trifolium pratense*, *Triglochin palustre*; s hodnotou r: *Ajuga reptans*, *Geum rivale*, *Trollius altissimus*, (*Listera ovata*).

E₀: *Drepanocladus revolvens* 3, *Plagiomnium elatum* 3, *Campyllum stellatum* 2b, *Bryum pseudotriquetrum* 2a, *Climacium dendroides* 1, *Palustriella decipiens* 1, *Tomenthypnum nitens* 1, *Aneura pinguis* +, *Pellia* sp. +.

Circaea ×intermedia: *Červená Skala, dolina Stračaník, v smrečine na alúviu potoka, 20. 7. 2001.

Doposiaľ boli uverejnené iba ojedinelé údaje o výskyte v okolí Tisovca, resp. početnejšie údaje o výskyte rodičovských taxónov tohto ustáleného kríženca (cf. Hendrych 1969: 172; Zahradníková 1988: 409).

Cirsium heterophyllum: *Muráň, lúka pri horárni Studňa, 11. 7. 2001. – *Muráň, lúka Okrúhla v centrálnej časti planiny, 11. 7. 2001. – *Muráň, Mokrú Poľana (medzi sedlom Javoriny a Veľkou lúkou), 10. 7. 2001.

Hendrych (1969: 201) poznal tento nápadný druh z troch lokalít v blízkosti Zlatna a Červenej Skaly, okrem toho z Nihovej doliny pod Veľkou Stožkou a z Veľkej lúky. Podľa našich zistení sa však sporadicky vyskytuje na viacerých lúkach v centrálnej časti planiny.

C. oleraceum* × *C. rivulare: *Muráň, Mokrú Poľana (medzi sedlom Javoriny a Veľkou lúkou), 10. 7. 2001.

Doteraz tento hybrid z územia MP nebol známy. Hendrych (1969: 201) uverejnil viaceré lokality výskytu oboch rodičovských taxónov; z krížencov iba ojedinelý výskyt *C. oleraceum* × *C. palustre*.

C. palustre* × *C. rivulare: *Červená Skala, dolina Stračaník, 20. 7. 2001.

Podobne ako pri predchádzajúcom taxóne, údaje o výskyte doteraz chýbali (cf. Hendrych l. c.).

Cornus mas: Muráň, skalnatý hrebeň Šance, 29. 4. 2001.

Táto submediteránna drevina, dosahujúca na Slovensku severné hranice súvislého areálu, je na južných svahoch MP častá. Na uvedenej lokalite vystupuje až do výšky 1020 m n. m., čo predstavuje vertikálne maximum jej výskytu na Slovensku (cf. Hendrych 1969: 174; Holub 1984: 410).

***Crocus discolor* (LR)**: *Muránska Huta, okolie sedla Predná Hora, 700 – 760 m n. m., 30. 4. 2001. – Tisovec, lúky s opustenými usadlosťami JZ od kóty 1191,4 nad záverom Hlbokej doliny, 990 m n. m., 20. 6. 2001.

Omnoho častejší je jeho výskyt vo vyšších polohách (prevažne nad 1000 m n. m.); viaceré lokality z MP uvádzal napr. Hendrych (1969: 205, ut *C. heuffelianus* Herbich).

Dentaria ×paxiana: Muráň, bukový porast pri Nemeckých lúčkach, 925 m n. m., 9. 5. 2001. – Tisovec, Martinova dolina, 18. 4. 2001. – *Tisovec, Hlboký jarok, 18. 4. 2001.

Doplňame naše predošlé údaje o výskyte tohto kríženca (cf. Kochjarová et al. 2001: 80) aj o dve nové lokality z okolia Tisovca, odkiaľ doteraz nebol dokumentovaný.

***Epipactis palustris* (VU)**: Nová Maša, dolina pod Gindurou (1098 m), 14. 6. 2001. – Tisovec, svahové pramenisko pri opustenej usadlosti JZ od kóty 1191,4 nad záverom Hlbokej doliny, 990 m n. m., 20. 6. 2001.

Podarilo sa nám nájsť dve ďalšie lokality tejto vzácnej vstavačovitej rastliny (cf. Turis 1993: 60; Hrivnák 1997: 53; Kochjarová et al. 2001: 81) na území MP. Na oboch uvedených lokalitách rástol kruštík močiarny v málopočetných populáciách v slatinných spoločenstvách tr. *Scheuchzerio-Caricetea fuscae*.

***Erysimum hieraciifolium* L. s. l.**: *Tisovec, údolie Rimavy oproti žel. tunelu na SZ okraji mesta; tiež poniže ústia doliny Kačkava, 4. 6. 2001. – *Tisovec, alúvium Kačkavy, 680 m n. m., 13. 6. 2001.

Tento taxón, ako sa ukázalo, je v alúviu rieky Rimavy a niektorých jej prítokov pomerne častý; okrem nedávneho nového zistenia pre územie MP (Kochjarová 2001) sme ho tu zaznamenali na viacerých miestach, najmä v brehových porastoch vrb a jelší.

Filaginella uliginosa: *Závadka nad Hronom, obnažené dno Veľkého Tajchu pri horárni Stožky, 19. 10. 2001.

Hendrych (1969: 197) sa zmienil o výskyte *Gnaphalium uliginosum* len na dvoch lokalitách neďaleko Tisovca (Pod hradom a Pri papierni). Obnažené dno tejto dočasne vypustenej antropogénnej nádrže, používanej kedysi pri splavovaní dreva, tvorené asi 2 m hrubým nánosom piesku, poskytlo vhodné prostredie aj pre viaceré ďalšie rastliny, napr.: *Agrostis stolonifera*, *Alopecurus aequalis*, *Callitriche palustris* agg., *Glyceria fluitans*, *Juncus buffonius* agg., *Persicaria hydropiper*, *Ranunculus repens*, *Tripleurospermum perforatum*, *Tussilago farfara* a iné. Bezprostredne po vypustení v poraste dominoval hviezdoš močiarny, neskôr získali prevahu trávy (najmä psiarka plavá) a sitina žabia.

Galium album* × *G. verum: *Nová Maša, lúka Sosninka v doline pod Gindurou (1098 m), 10. 7. 2001.

Okrem dvoch nedávno zistených nálezísk v okolí Tisovca (Kochjarová et al. 2001: 82) sme tento hybridný lipkavec zaznamenali aj v severnej časti NP.

Glyceria fluitans: Zlatno, J od obce, krasové jazierko nad pravostranným prítokom potoka Havraník (ZSZ od kóty 1016,3), ca 780 m n. m., 20. 7. 2001. – Bacúch, aluviálna niva rieky Hron powyše PR Bacúšska jelšina, 555 m n. m., 17. 9. 2001. – Závadka nad Hronom, vypustený Veľký Tajch pri horárni Stožky, 19. 10. 2001.

O výskyte steblovky splývavej je z územia MP len málo publikovaných údajov; z povodia Hrona pri Červenej Skale, z Dudlavky a z Rakovej doliny ju uviedol Hendrych (1969: 214).

Hippochaete hyemalis: Heľpa, ľavý breh Hrona JV od obce, 9. 7. 2001. – Červená Skala, dolina Trsteník, alúvium potoka, 850 – 875 m n. m., 24. 6.

2001, 12. 7. 2001.

Táto praslička je na území MP pomerne vzácna (cf. Kochjarová et al. 2001: 83); v doline Trsteník sme ju zaznamenali na slatinách s dominujúcim *Blysmus compressus* a na vlhkých lúkach (zv. *Calthion*).

***Leersia oryzoides* (VU):** Muránska Lehota, rybník S od obce, 17. 9. 2001.

Z Muránskej planiny, podľa nám dostupných zdrojov, nebol tento druh doposiaľ uvádzaný. Najbližší známy údaj pochádza z okolia Revúcej, bez presnejšej lokalizácie (Szontagh 1866: 283). Túto informáciu neskôr prebral aj Blanár (1993: 33). Počas orientačného prieskumu vodných nádrží v hornej časti doliny rieky Muráň sme tajničku ryžovitú zistili ešte v odtokovom kanáli vodnej nádrže na potoku Jordán severne od Jelšavy a v litoráli rybníka v Revúcej. Vo všetkých prípadoch rástla vo fragmentoch spoločenstiev tried *Phragmito-Magnocaricetea* a *Bidentetea tripartiti*.

***Lemna minor*:** Tisovec, Čertova dolina nad sútokom s Pálenicou (ľavostranný prítok južne od Čertovej jaskyne), ca 610 m n. m., 21. 6. 2001 – Závadka nad Hronom, alúvium potoka Hronec, terénne zníženie pri ceste, 645 m n. m., 1. 8. 2001.

Donedávna len ojedinele dokumentovaný druh (cf. Kochjarová et al. 2001: 84).

***Linum flavum* (LR):** Šance, pri turistickom chodníku zo sedla Predná Hora na Muránsky hrad, 27. 5. 2001.

Nedávno sme ho zistili aj na úpätí hrebeňa Šance neďaleko Muráňa (Kochjarová et al. 2001: 84).

***Lycopodium annotinum* (LR):** Muráň, Maretkiná, na okraji smrekovej mladiny, ca 950 m n. m., 17. 4. 2001 (len v niekoľkých exemplároch na ploche asi 1m²).

Na území MP je tento plavúň veľmi vzácny; jeho výskyt na dvoch lokalitách v okolí Tisovca (Voniaca, Borišove včely) a na jednej lokalite v centrálnej časti planiny (medzi Studňou a Machnatou) publikoval Hendrych (1969: 145). Turis (1997: 59) ako jediné recentné nálezisko uvádzal blízku lokalitu SV od chaty Maretkiná. Nedávno bol nájdený aj vo východnej časti NPR Veľká Stožka (Turis 2002).

***Menyanthes trifoliata* (EN):** *Zlatno, dolina Havraník, časť Za Havraníkom, bočný prítok V od kóty 839, 21. 8. 2001.

Vachta patrí na území MP medzi vzácne druhy (cf. Hadač & Richterová 1966: 140; Hendrych 1969: 179; Turis 1997: 61, Kochjarová et al. 2001: 84). Z viacerých nálezísk na Horehroní, medzi nimi aj zo Zlatnianskej doliny (bez presnejšej lokalizácie), ju spomína už Turčanová (1970: 20). Háberová (1979: tab. 4, 10) zaznamenala vachtu na niekoľkých lokalitách (zväčša územie Horehronského podolia na pravom brehu Hrona): pri Hámri, medzi Heľpou a Závadkou, pri Pohorelskej Maši a Pohorelej. Ďalšie blízke lokality na pravej strane Hrona medzi Heľpou a Pohorelou a na pravej strane cesty smerom z Telgártu do Červenej Skaly (Pillerová 1969: tab. 5, 6), ako aj NPR Meandre Hrona (Turis 2000: 73) sa taktiež nachádzajú na území Horehronského podolia.

***Mimulus guttatus*:** Závadka nad Hronom, prietočná ryha na poľnej ceste neďaleko mosta cez Hron v strede obce, 620 m n. m., 17. 9. 2001.

Z Horehronia bola dávnejšie známa iba z okolia Telgártu (Lengyel 1927: 422), neskôr ju zaznamenal Hendrych (1969: 185) aj pri Zlatne; novšie údaje o výskyte neďaleko Heľpy

a v doline potoka Postal' pri Pohorelej doplnil Turis (1994: 103, 1997: 61). Na posledne menovanej lokalite rastie aj v súčasnosti (Bernátová et al. in press). V podrobnejšom prehľade rozšírenia čarodejky na Slovensku (Marhold 1999: 65) sa citujú ešte herbárové doklady z blízkych lokalít pri Červenej Skale a medzi Pohorelou a Valkovňou. Ďalšie šírenie tohto neofytného taxónu v povodí Hrona bude potrebné naďalej sledovať.

***Pedicularis palustris* (EN):** *Červená Skala, dolina Stračaník, 20. 7. 2001.

Podľa Fl. Slovenska (Holub & Kmeťová 1997: 412) sú na Pohroní viaceré náleziská tohto ohrozeného druhu. Háberová (1968, 1979) uverejnila početné lokality z alúvia Hrona od prameňa povyše Telgártu až po Bacúch a Pillerová (1969) taktiež viaceré lokality od prameňa Hrona po Červenú Skalu. Z blízkej NPR Meandre Hrona ho uvádza Turis (2000: 73). Jeho rozšírením na území MP sa zaoberal Turis (1994: 104), niektoré ďalšie náleziská sme doplnili nedávno (Kochjarová et al. 2001: 85).

***Peucedanum cervaria*:** Muráň, hradný vrch, južný svah okolo 500 m n. m., odlesnená časť „Homôlky”, 13. 5. 2001.

Z územia MP je tento druh doposiaľ známy práve iba z južných svahov Muránskeho hradného vrchu pod bralom Cigánka (cf. Hendrych 1969: 176); ďalšie lokality (Tisovec, Suchá dolina, Smrekovica), údajne prevzaté zo spomínanej Hendrychovej práce, sa do prehľadu rozšírenia smldníka jelenieho (Hlavaček et al. 1984: 350) dostali iba omylom. Herbárový doklad z Muráňa (Blattny 1946 ex Hlavaček et al. l. c.) sa pravdepodobne vzťahuje taktiež na hradný vrch.

***Potamogeton natans*:** Zlatno, J od obce, krasové jazierko nad pravostranným prítokom potoka Havraník (ZSZ od kóty 1016,3), ca 780 m n. m., 20. 7. 2001 – Červená Skala, opustené a zaplavené jamy vápencového lomu nad ústím doliny Trsteník, ca 840 m n. m., 17. 9. 2001.

Prvé údaje o jeho rozšírení sme uverejnili nedávno (Kochjarová et al. 2001: 85).

***P. pusillus*:** *Muránska Lehota, rybník S od obce, 17. 9. 2001.

Doteraz sa z predmetného územia neuvádzal.

***Rhodax rupifragus* (LR):** *Muráň, NPR Poludnica, skaly v časti „Klin” na JJV svahu, 745 m n. m., 11. 5. 2001.

Doposiaľ bol na území MP známy iba z jedinej lokality, z vrcholových skál Káštera pri Tisovci (cf. Hendrych 1969: 155; Goliašová & Šusteková 1999: 36).

***Rorippa palustris*:** *Závadka nad Hronom, obnažené dno Veľkého Tajchu pri horárni Stožky, 19. 10. 2001.

Z dostupných prameňov sme nezískali žiadne informácie o výskyte na území MP.

***Salix rosmarinifolia* (VU):** Telgárt, Z okraj obce, slatina na báze svahu „Pod hoľou” neďaleko cintorína, 12. 5. 2001.

Doteraz sa z horehronskej časti MP udávali tri lokality výskytu tejto ohrozenej slatinnej vřby: dolina Trsteník pri Červenej Skale, dolina Havraník pri Zlatne a dolina Petříkovo pri Polomke (cf. Hendrych 1969: 159; Turis 1997: 60). Na pravom brehu Hrona (Horehronské podolie) ju zistila Pillerová (1969: tab. 5, 6) na dvoch miestach: medzi Heľpou a Pohorelou a medzi Telgártom a Červenou Skalou. Iné publikované údaje z okolia Telgártu nám nie sú známe.

Typha latifolia: Tisovec, zregulované koryto potoka Slávča na S okraji mesta, ca 450 m n. m., 26. 7. 2001. – Červená Skala, opustené a zaplavené jamy vápencového lomu nad ústím doliny Trsteník, ca 840 m n. m., 17. 9. 2001.

Doteraz napriek relatívne častému výskytu len ojedinele dokumentovaný druh (cf. Kochjarová et al. 2001: 84). Obe lokality, doplnujúce informácie o jeho výskyte na Muránskej planine, majú sekundárny pôvod.

Veronica montana: *Tisovec, alúvium potoka Losinec, 22. 5. 2001.

Doterajšie údaje o výskyte: Pohr. Polhora (Hendrych 1965: 656), Fabova hoľa, Trstie, Zbojská, Javorníková dolina (cf. Peniašteková 1997: 165).

***V. scutellata* (LR)**: *Zlatno, dolina Havraník (časť Za Havraníkom), bočný prítok V od kóty 839, 21. 8. 2001. – Závadka nad Hronom, Za Kýčerou, svahové pramenisko, 635 m n. m., 1. 8. 2001. – Tisovec, Cicúňovo, mokrad' pri lesnej ceste, 665 m n. m. – Tisovec, PR Suché doly, slatina, 30. 7. 2001.

Staršie údaje sú z okolia Tisovca a Muráňa a v severnej časti MP z údolia Hrona (cf. Háberová 1976; Peniašteková 1997: 145). Turis (1997: 61) túto veroniku našiel na pramenisku na hrebeni medzi dolinami Pomývačná a Sedliarka J od Pohronskej Polhory a na mokradi v doline Poľahajské S od Muránskej Zdychavy. Ďalšie nepublikované údaje z mokradí Pod Úkorovou, Hlboké a Poľahajské sa vzťahujú na blízky Stolický masív (Blanár 1993: 49).

Pod'akovanie

Za determináciu machorastov ďakujeme Mgr. K. Janovicovej, PhD. (Bratislava). Prácu podporila VEGA (projekt č. 1/7457/20).

Literatúra

- Barkman J. J., Doing H. & Segal S., 1964: Kritische Bemerkungen und Vorschläge zur quantitativen Vegetationsanalyse. – Acta Bot. Neerl., Amsterdam, 13: 394 – 419.
- Bernátová D., Jarolímek I., Kliment J. & Zaliberová M., 2002: Floristické novinky a zaujímavosti z niektorých pohorí a kotlín slovenskej časti Západných Karpát. – Bull. Slov. Bot. Spoločn., Bratislava, 24: 101 – 111.
- Blanár D., 1993: Floristický prieskum (*Tracheophyta*) ľavej strany povodia potoka Zdychavky (Slovenské rudohorie, Stolické vrchy – západná časť). – Dipl. práca (msc.), depon. in LF TU, Zvolen.
- Cvachová A., 1997: Pozoruhodná lokalita močiarnnej vegetácie pri obci Polomka. – In: Uhrin M. (ed.), Výskum a ochrana prírody Muránskej planiny. Správa CHKO Muránska planina, Revúca, pp. 43 – 45.
- Fraňo A., 1972: Mikrobiologische Charakteristik der Torfböden im Oberen Hrongebiet – Horehronie. – Acta Fac. Rerum Nat. Univ. Comeniana, Bot., Bratislava, 20: 133 – 147.
- Goliašová K. & Šusteková S., 1999: Vzácné a ohrozené druhy rodu *Rhodax* Spach (*Cistaceae*) na Slovensku. – Ochr. Prír., Banská Bystrica, 17: 31 – 37.
- Grulich V. & Čerovský J., 1999: *Carex dioica* L. – In: Čerovský J., Feráková V., Holub J., Maglocký Š. & Procházka F., Červená kniha ohrozených a vzácných druhov rastlín a živočíchov SR a ČR Vol. 5. Vyššie rastliny. Príroda, Bratislava, p. 77.
- Hadač E. & Richterová H., 1966: Die Verbreitung von *Menyanthes trifoliata* L. in der Tschechoslowakei. – Folia Geobot. Phytotax., Praha, 1: 129 – 144.

- Háberová I., 1968: Príspevok k poznaniu rozšírenia porastov s *Carex davalliana* na Horehroní. – *Biológia*, Bratislava, 23: 530 – 535.
- Háberová I., 1976: Pflanzengesellschaften der Torfwiesen im Horehron-Gebiet. – *Acta Fac. Rerum Nat. Univ. Comenianae, Bot.*, Bratislava, 25: 67 – 126.
- Háberová I., 1979: *Caricetum diandrae* Jonas 32 auf dem Gebiete der Slowakei. – *Acta Fac. Rerum Nat. Univ. Comenianae, Bot.*, Bratislava, 27: 39 – 52.
- Hendrych R., 1969: Flora Montium Muraniensium. – *Acta Univ. Carol. Biol.*, Praha, 1968: 95 – 223.
- Hlavaček A., Jasičová M. & Zahradníková K., 1984: *Peucedanum* L. Smlďník. – In: Bertová L. (ed.): Flóra Slovenska IV/1. Veda, Bratislava, pp. 336 – 351.
- Holub J., 1984: Cornales. Drieňotvaré. – In: Bertová L. (ed.): Flóra Slovenska IV/1. Veda, Bratislava, pp. 389 – 417.
- Holub J. & Kmeťová E., 1997: *Pedicularis* L. Všivec. – In: Goliašová K. (ed.), Flóra Slovenska V/2. Veda, Bratislava, pp. 392 – 420.
- Hrivnák R., 1997: Vegetácia prírodnej rezervácie Hlboký jarok. – In: Uhrin M. (ed.), Výskum a ochrana prírody Muránskej planiny. Správa CHKO Muránska planina, Revúca, pp. 47 – 57.
- Kochjarová J., 2001: *Erysimum virgatum* agg. – In: Mráz P. (ed.): Zaujímavejšie floristické nálezy. *Bull. Slov. Bot. Spoločn.*, Bratislava, 23: 207 – 212.
- Kochjarová J., Hrivnák R., Blanár D. & Turis P., 2001: Nové alebo inak zaujímavé floristické údaje z Muránskej planiny a príľahlej časti Slovenského rudohoria. – *Bull. Slov. Bot. Spoločn.*, Bratislava, 23: 77 – 90.
- Kovanda M., 1967: Rozmieszczenie *Campanula serrata* (Kit. ap. Schult.) Hendrych w Karpatach Zachodnich. – *Fragm. Florist. Geobot.*, Kraków, 13: 3 – 10.
- Kovanda M., 1970: Polyploidy and variation in the *Campanula rotundifolia* complex. Part II. (Taxonomic). – *Folia Geobot. Phytotax.*, Praha, 5: 171 – 208.
- Lengyel G., 1927: Az Alacsony Tátra flórájából I. – *Magy. Bot. Lapok*, Budapest, 25 (1926): 416 – 424.
- Marhold K., 1999: Je okolie Kremnice miestom najstaršieho výskytu čarodejky škvrnitej (*Mimulus guttatus* DC.) na Slovensku? – *Bull. Slov. Bot. Spoločn.*, Bratislava, 21: 63 – 67.
- Marhold K. & Hindák F. (eds), 1998: Zoznam nižších a vyšších rastlín flóry Slovenska. Veda, VSAV, Bratislava.
- Medovič J., 1976: *Carex dioica* L. vo Veľkej Fatre. – *Kmetianum*, Martin, 4: 163 – 175.
- Mucina L. & Maglocký Š. (eds), 1985: A List of Vegetation Units of Slovakia. *Docum. Phytosociol. N. S. Camerino*, 9: 175 – 220.
- Peniašteková M., 1997: *Veronica* L. Veronika. – In: Goliašová K. (ed.), Flóra Slovenska V/2. Veda, Bratislava, pp. 137 – 263.
- Pillerová A., 1969: *Primula farinosa* L. na Horehroní. – Dipl. práca (mSc.), depon. in Katedra botaniky PF UK, Bratislava.
- Szontagh M., 1866: Adatok Gömör megye éjszaknyugati részének természeti viszonyaihoz különös tekintettel virányára. – *Magy. Orv. Term.-Vizsg. Vánd.-Gyűl. Munk.* 11 (1865): 279 – 296.
- Turčanová A., 1970: Lokality rašelinných spoločenstiev na Horehroní. – *Pamiat. Prír.*, Bratislava, 1970/5: 19 – 20.
- Turis P., 1993: Nálezy nových a vzácných taxónov na území CHKO Muránska planina. – *Bull. Slov. Bot. Spoločn.*, Bratislava, 15: 60 – 61.
- Turis P., 1994: Významná genofondová plocha vlhkomilných rastlín pri Heľpe v CHKO Muránska planina. – *Bull. Slov. Bot. Spoločn.*, Bratislava, 16: 102 – 104.

- Turis P., 1997: Rozšírenie vybraných vzácných a ohrozených druhov cievantých rastlín v CHKO Muránska planina. – In: Uhrin, M. (ed.), Výskum a ochrana prírody Muránskej planiny. Správa CHKO Muránska planina, Revúca, pp. 59 – 62.
- Turis P., 2000: Charakteristika rašelinísk Národného parku Nízke Tatry. – In: Stanová V. (ed.), Rašeliniská Slovenska. DAPHNE – inštitút aplikovanej ekológie, Bratislava, pp. 73 – 75.
- Turis P. 2002: Doplnky k rozšíreniu niektorých druhov rastlín na Muránskej planine. – Výskum a ochrana prírody Muránskej planiny 3. (v tlači).
- Zahradníková K., 1988: *Circaea* L. Čarovník. – In: Bertová L. (ed.), Flóra Slovenska IV/4. Veda, Bratislava, pp. 405 – 411.

